MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Talvi yllättää autoilijan viimeistään huomenna.
PÄÄKIRJOITUKSEN OTSIKKO IISALMEN SANOMISSA

Vihreät haluavat jatkaa hallituksessa

Vihreiden eduskuntaryhmän ja valtuuskunnan yhteiskokous valitsi uudeksi kehitysministeriksi Pekka Haaviston viime perjantaina eroamaan joutuneen Heidi Hautalan tilalle. Nimitys vahvistettiin eilen presidentin esittelyssä.

Vaikka valinta oli yksimielinen, tarvittiin siihen neljän tunnin kokous. Sukupuolten tasa-arvoa korostavassa puolueessa ei ollut itsestään selvä asia, että puolueen molemmat ministerit ovat miehiä.

Nyt tasa-arvosta haluttiin pitää kiinni vaihtamalla samalla kertaa myös eduskuntaryhmän puheenjohtaja. Alueellinen edustavuus vihreiden johtopaikoilla heikkeni, kun tamperelainen Oras Tynkkynen vaihtui helsinkiläiseen Outi Alanko-Kahiluotoon.

Vihreiden henkilövaihdokset olivat muutenkin pettymys tamperelaisille, koska europarlamentaarikko Satu Hassi olisi halunnut ministeriksi. Lopulta Hassi ei kuitenkaan ollut valintakokouksessa edes ehdokkaana.

Mitenkään suurena yllätyksenä Haaviston valintaa ei voi pitää varsinkaan sen jälkeen, kun melkoinen joukko kansanedustajia ehti kieltäytyä ministerin pestistä. Kysymys oli lähinnä siitä, haluaako Haavisto itse ministeriksi ja ottamaan vastuulleen mahdottomaksi tehtäväksi leimatun omistajaohjauksen.

Hautala joutui lopulta eroamaan nimen omaan omistajaohjaukseen liittyvien sotkujen takia. Arctia Shipping -jupakan yhteydessä Hautalan muisti toimi valikoidusti. Hautalan toiminta nosti samalla esiin hallituksessa kytevän syvän erimielisyyden Suomen Arktisesta strategiasta.

Pekka Haavisto on pitkän linja poliitikko. Hän nousi eduskuntaan ensimmäisen kerran vuonna 1987. Vaikka Haavisto putosi vuoden 1995 vaaleissa eduskunnasta, valittiin hänet Suomen ensimmäiseksi vihreäksi ministeriksi. Eduskuntaan hänet valittiin uudelleen vuonna 2007.

Viime presidentinvaaleissa Haavisto yllätti pääsemällä vaalien toiselle kierrokselle. Vaikka hävisikin Sauli Niinistölle, sai Haavisto yli 37 prosenttia äänistä. Tulos ylitti moninkertaisesti vihreiden kannatuksen. Jo ensimmäisellä kierroksella Haaviston kannatus oli kaksinkertainen puoleensa kannatukseen verrattuna.

Haaviston pätevyys kehitysministerin tehtävään on harvinaisen vahva. Hänellä on vankka kokemus kehitysyhteistyöstä sekä konfliktien ratkaisuista YK:n edustajana Balkanilla, Somaliassa ja Sudanissa.

Pekka Haavisto (vihr.) nimitettiin kehitysministeriksi eilen.

Vihreät ovat pyrkineet pääministeri Jyrki Kataisen (kok.) johtamassa hallituksessa haastamaan hallituskumppanit monessa asiassa. Vihreillä on usein näyttänyt olevan oma hallitusohjelmansa yhdessä sovitun ohjelman rinnalla. Hallituskumppaneita puolue on arvostellut melko suorasukaisesti.

Haavistolta tällaista käytöstä tuskin on odotettavissa. Valinnan jälkeen hän teki pesäeroa edeltäjäänsä. Haavisto sanoo suhteutuvansa kriittisesti toimintaan, joka rikkoo lakeja. Tämä tarkoittaa osin myös Greenpeacen toimintaa. Omistajaohjauksen suhteen hän toivoi eduskunnan tulevan keskustelun selventävän, mihin omistajanohjauksessa voi vaikuttaa ja millä tasolla.

Haaviston sanotaan olleen vihreiden puheenjohtajan, ympäristöministeri Ville Niinistön ehdokas Hautalan seuraajaksi. Toivottavasti Haaviston valinta tuo vihreiden hallituspolitiikkaan lisää yhteistyökykyä ja ymmärrystä muidenkin mielipiteitä kohtaan.

Harkitsevana, maltillisena ja sovittelevana tunnettua Haavistoa arvostetaan yli puoluerajojen. Hänen valintansa ministeriksi kertoo siitä, että vihreillä on suuri halu jatkaa hallituksessa.

Pekka Haavistoa arvostetaan yli

Alkuperä näkyviin

EU-komissio haluaa pakolliset alkuperämerkinnät kaikelle unionin alueella myytävälle lihalle. Julkisuuteen vuotaneen esityksen mukaan lihan tuotetiedoista pitäisi jatkossa selvitä sekä kasvatus- että teurastusmaa (MT 16.10.).

EU:ta moititaan usein turhasta sääntelystä, eivätkä moitteet aina aivan aiheettomia olekaan. Tällä kertaa komissio on kuitenkin puuttumassa oikeaan asiaan.

Kuluttajat haluavat, ja heillä on myös oikeus tietää, mistä heidän ostamansa liha on lähtöisin. Myös suomalaiset lihantuottajat ovat toistuvasti vaatineet alkuperän näkyvää merkitsemistä vähittäismyynnissä.

Kaupalle ja teollisuudelle taas on ollut toisinaan ominaista jopa alkuperän hämärrytäminen. Tosin nekin ovat viime aikoina muuttaneet linjaansa – pääasiassa ruokakohujen seurauksena ja kuluttajien vaatimuksesta.

Kuluttajaliitossa komission aikeita kiitellään, mutta toiveita olisi ollut pidemmällekin. Alkuperämerkintä on tulossa vain lihaan ja sellaisiin valmisruokiin, joissa liha on pääraaka-aine. Moni valmisruoka jää edelleen vaille merkintöjä.

Kuluttajan kiinnostus ei rajoitu ainoastaan ruuan laatuun ja turvallisuuteen. Yhä useampi tekee ruokaostoksiaan myös ympäristövaikutusten, eläinten hyvinvoinnin, tuotantotavan tai vaikkapa aluetaloudellisten vaikutusten perusteella.

Komission vaatima alkuperätieto lihalle on selkeä parannus. Ruoka-alan kannattaisi tämän lisäksi vapaaehtoisesti lisätä kuluttajan tietoa kaikista elintarvikkeista.

Nykytekniikalla kyse ei ole kustannuksista vaan lähinnä halusta.

VIERASYLIÖ

Omistajanvaihdos on edessä yli 5 000 yrityksessä vuosittain

Yrittäjät Suomessa ovat keskimäärin vanhempia kuin kollegansa muualla Euroopassa. Maassamme lähes 50 prosenttia yrittäjistä on yli 50-vuotiaita. Suurella joukolla yrittäjistä omistajanvaihdos on siis yhä lähempänä.

Tietoisuus siitä, että yrittäjien ikääntyminen vaikuttaa elinkeinorakenteeseemme ja työpaikkojen säilymiseen on onneksi lisääntynyt. Taustalla on monen toimijan vuosikausien määrätietoinen työ.

Omistajanvaihdosilmiötä on tutkittukin pitkään. Erityisen aktiivinen on ollut Seinäjoen Ammattikorkeakoulu (SEAMK), jonka vuonna 2012 julkaistuun tutkimukseen osallistui lähes 3 000 Suomen Yrittäjien yli 55-vuotiasta jäsentä.

Tutkimuksen mukaan myyntiin on menossa 28 000 yritystä, sukupolvenvaihdos on odotettavissa 15 000 yrityksessä ja yrityksen työntekijät tai johto on jatkamassa yrityksen toimintaa noin 10 000 yrityksessä. Iso osa yrityksistä luonnollisesti myös lopettaa toimintansa.

Seuraavan kymmenen vuoden aikana yli 5 000 yritystä tulee vaihtamaan omistajaa vuosittain. Se on huikea määrä. Nyt on kysymys jopa 200 000 suomalaisen työpaikasta.

Tällä hetkellä tapahtuu kuitenkin paljon vähemmän omistajanvaihdoksia kuin tutkimustulokset edellyttäisivät. Viime vuosina jopa alle puolet odotetusta määrästä. Tämä viittaa siihen, että yrittäjät lykkäävät omistajanvaihdosten aloittamista myöhempään.

Huolestuttavinta on se, että niille yrityksille, jotka myydään ulkopuolisille, vain kymmenesosalla on jatkaja tiedossa. Odotettavissa voi siis olla omistajanvaihdosten ruuhkautuminen – Suomeen on syntymässä yrittäjyysvajetta.

Miten myydä elämäntyönsä?

Useat yritykset ovat omistajiensa perustamia, niillä on edessä ensimmäinen omistajanvaihdos. Tilanne on monelle outo ja uusi; miten myydä elämäntyönsä?

Asunnon myyminen on helppoa, mutta usein arvokkaamman omaisuuden myyminen todella vaikeaa. Asiantuntijoita käytetään yleisesti asuntokaupoissa, mutta yrityksen myymisessä ei asiantuntija-apuun, varsinkaan maksulliseen, ole totuttu.

Pk-yritysten omistajanvaihdokset kuitenkin onnistuvat. Tuoreen SEAMKin tutkimuksen mukaan peräti 83 prosenttia ostajista piti tekemäänsä yritysostoa hyvin tai erinomaisesti onnistuneena.Yrityksen ostaminen on erinomainen tapa ryhtyä yrittäjäksi tai kasvattaa yritystä.

Toteutuneissa omistajanvaihdoksissa on tutkimuksen mukaan vähän ongelmia.

Suurimmat huolenaiheet ovat yrityksen arvonmääritys ja myyjän korkea hintapyyntö. Arvonmäärittämisessä on sekä ostajan että myyjän hyvä turvautua asiantuntija-apuun, jotta lähtökohta hintaneuvotteluille on mahdollisimman realistinen.

Omistajanvaihdoksen kohtaavissa yrityksissä piilee mahdollisuus kasvuun ja kansainvälistymiseen.

Usein uudella yrittäjällä on oma näkemyksensä yrityksen kehittämisestä ja liiketoiminnan uudistamisesta. Uusi yrittäjä uudistaa yrityksen kilpailuedut. Uusien omistajien käsitys on, että he ovat kasvaneet ja menestyneet kilpailijoitaan paremmin.

Omistajanvaihdos saattaa kestää jopa kymmenen vuotta. Usein väitetään, että kolme vuotta on sopiva. Vaihteluväli on suuri, vuosia joka tapauksessa. Vaihdos valmistuu sitä nopeammin, mitä aikaisemmin sen aloittaa.

Suuri merkitys elinvoimalle

Toimivat, terveet yritykset ovat alueellisen hyvinvoinnin perusta. Yrittäjyys luo menestystä ja työtä.

Toimivat, terveet yritykset ovat alueellisen hyvinvoinnin perusta.

Monet yrityksistä ovat elintärkeitä alueilleen eri syistä joko palvelun tarjonnan, kasvun tai toimivan verkoston näkökulmasta. Joukossa saattaa olla yrityksiä, joiden jatkuvuus ratkaisee monen muunkin alueella toimivan yrityksen jatkuvuuden.

Kansantalouden näkökulmasta omistajanvaihdokset ja niiden onnistuminen ovat merkittävässä roolissa. Kasvun moottoreina pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on keskeinen tehtävä. Viime vuosina uudet työpaikat ovat syntyneet nimenomaan näihin yrityksiin.

Omistajanvaihdosten kohteena olevat yritykset ovat alueellisesti merkittäviä työllistäjiä: Suomessa näistä yrityksistä reilusti yli 200 000 henkilöä saa elantonsa. Se tarkoittaa vuosittaisia verotuloja: kunnallisveroja 1 200 miljoonaa euroa ja valtioveroja 300 miljoonaa euroa ja yhteisöveroja 60 miljoonaa euroa.

Yksi kehityskohde liittyy yrityskauppojen rahoittamiseen. Omistajanvaihdosten rahoitusmarkkinoille tarvitaan uudistettuja palveluja ja tuotteita. Toivonkin, että finanssialan toimijat kiinnittävät tähän huomiota.

Yhteiskunnankin tulee vaikuttaa siihen, että mahdollisimman moni jatkamaan pystyvä yritys löytäisi uuden omistajan. Esimerkiksi omistajanvaihdoksen verotuksen helpotuksilla (perintövero, luovutusvoittovero, varainsiirtovero) voitaisiin jossain määrin madaltaa kynnystä yrityskaupan toteuttamiseen ja helpottaa jatkajan aloittamista.

Tärkeintä nyt kuitenkin on, että ostajat ja myyjät kohtaavat. Näin varmistetaan se, että ei hukata yrityksiin kertynyttä henkistä, aineellista ja aineetonta omaisuutta. Tavara löytää aina ostajansa, jos sillä on oikea hinta – kunhan sille on olemassa markkinapaikka.

Yrittäjyyden edellytysten säilyttäminen ja siten suomalaisten hyvinvoinnin varmistaminen vaatii nyt voimakkaita toimia. Suomen Yrittäjät on osaltaan vastannut tähän haasteeseen. Lähivuosina herättelemme jäsenyrittäjiämme entistä aktiivisemmin aloittamaan omistajanvaihdostoimet ajoissa.

ANSSI KUJALA
Kirjoittaja on Suomen Yrittäjien varatoimitusjohtaja.

PÄIVÄN KUVA

REIJA VALTARI

Mansikat talvilepoon

Talvi tekee tuloaan eri puolille maata. Mansikkamaat peiteltiin alkuviikolla talvilepoon Vähässäkyrössä Valtarin mansikkatilalla, kun ensimmäiset lumikuurot lähestyivät. Terminen kasvukausi päättyy Lounais-Suomea, saaristoa ja etelärannikkoa lukuun ottamatta keskimäärin 22. lokakuuta mennessä.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistuista kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: NIKLAS HOLMBERG

Mistä kaikki typerät direktiivit tulevat?

EU-komissio julkaisi pari viikkoa sitten listan turhista direktiiveistä, jotka se haluaa kumota.

Pääasiassa joukossa oli lakeja, jotka on jo korvattu uusilla säädöksillä tai esityksiä, jotka olisivat joka tapauksessa tulleet torpatuiksi jäsenmaiden ja meppien käsittelyssä.

Komission parempaan sääntelyyn tähtäävää ohjelmaa onkin syytetty prtempuksi EU-kriitikoita vastaan.

EU-virkamiesten mukaan tuhansia säädöksiä on kuitenkin jo kumottu ja miljardeja säästetty esimerkiksi sähköisellä alv-laskutuksella.

Harva kiistää komission puheenjohtajan José Manuel Barroson vaatimusta, että ”EU:n pitää olla iso suurissa asioissa ja pieni pikkuasioissa”.

Toisaalta samaan aikaan elinkeinoelämä valittaa säädöstulvasta ja yhä uusille aloille leviävistä EU-direktiiveistä.

Yksinkertaistaminen ei aina ole sama asia kuin helpottaminen.

15 eri direktiivin korvaaminen yhdellä asetuksella voi tosiasiassa tarkoittaa sääntöjen kiristymistä.

Mistä kaikki direktiivit sitten saavat alkunsa?

Kurkkudirektiivillä oli vahva tuki niin vihannestuottajien kuin jäsenmaiden parissa.

niklas.holmberg@maaseuduntulevaisuus.fi

Yleinen arvaus on, että jostain EU-byrokraattien pimeistä konttoreista.

Kaikki esitykset tietysti tulevat komissiosta. Inspiraation lähde on kuitenkin usein konttorin ulkopuolella.

Brysselin tuhansien lobbarien joukossa ovat edustettuina kaikki kuviteltavat kansalaisjärjestöt ja yritykset.

Ei ole olemassa niin typeräntuntuista direktiiviä, etteikö joku firma tai aktivistiryhmä kampanjoisi vimmatusti sen puolesta.

Myös jäsenmailla on omat hankkeensa ja jokainen komissaari haluaa jättää lakikirjoihin puumerkkinsä.

Komission pois vetämistä esityksistä esimerkiksi täytettävien oliiviöljykarahvien kielto oli selkeästi alan tuottajajärjestöjen tavoite.

Parturikampaajien ”liukkaiden kenkien” ja korujen käyttökielto taas juontaa juurensa alan ammatti- ja työnantajaliittojen sopimukseen.

Ympäristöjärjestöille ei taas tunnu riittävän mikään. Kun ympäristömääräyksiä kiristetään, alkaa myllytys uusien kiristysten puolesta.

Lobbauksen seurauksena syntyneet direktiivit johtavat epävarmaan ja poukkoilevaan lainsäädäntöön. Vuoron perään myötäillään esimerkiksi teollisuuden ja ympäristöjärjestöjen toiveita.

Surullisenkuuluisa kurkkudirektiivikään ei alunperin ollut EU-virkamiesten idea. Kurkkujen laatuluokitusta koskevat säädökset keksittiin YK:n talouskomissiossa 1960-luvulla, josta ne kopioitiin EU-määräyksiin vuonna 1988.

Kurkkujen käyryydestä määränneellä direktiivillä oli myös vahva tuki niin vihannestuottajien kuin jäsenmaiden parissa. 16 jäsenmaata 27:stä vastusti kurkkudirektiivin kumoamista. Maatalouskomissaari **Marian Fischer-Boel** kuitenkin runnoi sen historiaan vuonna 2008.

Eurovaalien alla on herätelty keskustelua, pitäisikö valtaa siirtää EU-tasolta takaisin jäsenmaille.

Hollanti on koonnut listaa asioista, jotka eivät sen mielestä kuulu EU:lle. Esimerkiksi tunnelien turvallisuus kuuluu hollantilaisten mielestä vain sille maalle, jossa tunneli sijaitsee.

Komissio luultavasti katsoo, että tunnelin romahtaminen yhdessä jäsenmaassa koskisi myös muita maita, kun rekat joutuisivat seisomaan ja kuljetukset myöhästyisivät.

Kumpikin on tavallaan oikeassa. Hollantilaisten kantaa puoltaa se, että tunnelionnettomuudet ovat suhteellisen harvinaisia, joten nykyiset säännöt ovat varmaankin ihan riittäviä.

Jätevesiasetuksen, energiatodistusten ja ympäristölupien kanssa taistelevat maaseudun asukkaat ovat huomanneet, että turhia sääntöjä osataan keksiä myös koto-Suomessa.

Jos jokainen maa saa päättää omista säännöistään, on suuri mahdollisuus, että Suomi sijoittuu sinne tiukempaan päähän.

Yritystoiminnan kannalta on tärkeää, että säädökset olisivat kilpailijamaissa samat kuin meillä.

Säädösähkyyn ei ole patenttiratkaisua. Maailman muuttuessa myös lainsäädäntöä pitää uusia. Usein kansalaiset ja media suorastaan vaativat lisää sääntöjä ja tiukempaa valvontaa. Jos jotain ikävää tapahtuu, syyllisiä ovat aina viranomaiset ja liian vähäinen valvonta.

Säädösten tehtailusta on joka tapauksessa tarpeen käydä kriittistä keskustelua niin EU:ssa, eduskunnassa kuin kunnanvaltuustossa.

Uusien sääntöjen ehdottajia on joka konklaavissa enemmän kuin vanhojen kumoajia.

LEHTIKATSAUS

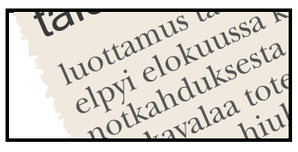

Ajanhukasta huippubisnes

Kainuun Sanomat ihastelee peliyhtiö Supercellin kauppaa. *”Pelaaminen koetaan monessa kodissa ongelmaksi, joka vie ajan järkevämmältä tekemiseltä. Suomalaisen peliyhtiön miljardikaupan jälkeen vanhempien on syytä etsiä uusia selityksiä sille, miksi jälkikasvun on hillittävä pelihalujaan.*

Supercellin perustaja ja luova johtaja Mikko Kodisoja sai kuulla lapsena jatkuvasti moitteita liiallisesta pelaamisesta. Hän kuittaa kaupasta 180 miljoonaa euroa.

Peliteollisuudessa on aineksia uudeksi Nokiaksi. Vauhdilla kasvava vientiteollisuudenala maksaa valtiolle tänä vuonna veroja noin 260 miljoonaa euroa.”

”Kansainvälinen menestys tuo alalle uutta näkyvyyttä, mikä voi poikia mitä tahansa. Peliteollisuudessa on myös lappilaisia toimijoita, joilla on nyt elämänsä tilaisuus näyttää kykynsä.”

Marjoista aivan uusia hy ötyjä

Pohjolan Sanomat näkee marjojen terveysvaikutuksissa eväitä jopa uudeksi Nokiaksi. *”Syöpätutkijat ovat löytäneet marjoista useita syöpää ehkäiseviä ja sen etenemistä hidastavia ainesosia. Suomalaisista marjoista erityisesti lakalla on todettu olevan kasvaimen kasvua hillitseviä vaikutuksia. Lapin metsissä voi siis kasvaa lääketieteellinen aarre.”*

”Jos ja kun tutkimustulokset luonnonmarjojen terveysvaikutuksista vahvistuvat, voi olla, että myös suomalaiset ryntäävät marjametsiin uudelleen.

Lääkkeen raaka-aineena marjoista voi saada paremman hinnan kuin perinteisiin käyttötarkoituksiin poimittuina.”

”Lääketieteellisen käytön mahdollisuudet avaavat aivan uusia näköaloja raaka-aineen keräilystä uuteen teollisuuteen.

Uuden ajan marjabusineksesta voisi kehittyä Suomeen vaikkapa uusi Nokia?”